

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

Benešova 9. základní škola

Doudlevecká třída 35, 301 33 Plzeň

Identifikátor: 600 069 532

Zřizovatel: Magistrát města Plzně, nám. Republiky 1, 301 13 Plzeň

Školský úřad Plzeň-město, Částkova 78, 301 57 Plzeň

Termín konání komplexní inspekce: 21., 28. únor - 7. březen 2 000

Čj.	044 311/2000-2208
Signatura	kd4ct101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Budova školy je významnou plzeňskou památkou, v letošním roce dosahuje 75. výročí od svého založení v roce 1925. Čestný titul Benešova škola vrátilo MŠMT ČR škole dne 6. listopadu 1990. Ve vestibulu školy je pamětní deska vzpomínající jména významných osobností se vztahem ke škole, chodby jsou vyzdobeny fotografiemi ze založení školy, ze života E. Beneše, z rekonstrukce a ze sportovních aktivit žáků.

V roce 1997 byla dokončena celková nákladná rekonstrukce školy. Při této příležitosti bylo s ohledem na památkovou ochranu přistavěno podkroví, ve kterém vznikly další prostory např. pro výuku jazyků, pracovních činností, kabinety pro učitele. Rekonstrukcí bylo vráceno svému účelu i školní hřiště pro sportovní hry s povrchem pokrytým topflexem. Vyhovuje po sportovní stránce a zelený a cihlový povrch působí i esteticky.

V budově školy je celkem 18 kmenových učeben a 13 speciálních učeben (výtvarná výchova, hudební výchova, zeměpis, společenskovední předměty, přírodovědné předměty, 3 učebny pro cizí jazyky, práce na pozemku, žákovská knihovna s čítárnou, cvičná kuchyně, školní dílna, video pro I. stupeň s knihovnou) a tělocvična. Učebny byly vybaveny novým nábytkem a tabulemi pro psaní křídou i fixem, okna je možno zastínit žaluziemi. Pro učitele je ve škole 7 velmi pěkně zařízených kabinetů a sborovna. V budově školy je umístěna výborně vybavená kuchyně a školní jídelna. Budova školy a její zařízení je estetické a funkční. Těsně před inspekcí však došlo k havárii v teplovodním potrubí, škola byla vytopena. Z toho vyplynuly další závady v elektroinstalaci, a proto nemohla být v plné míře používána didaktická technika a odborné učebny ve druhém patře. Součástí školy je školní družina umístěná zvlášť spolu s mateřskou školou v těsné blízkosti hlavní budovy. Prostory školní družiny jsou pro svůj účel velice dobře dispozičně řešeny, navíc jsou estetické a svým vybavením podnětné.

Škola má ve školním roce 1999/2000 celkem 18 tříd se 404 žáky. Určená kapacita školy 360 žáků je překročena o 44 žáky. Vzhledem k umístění školy v bezprostřední blízkosti zimního stadionu má škola už tradičně zaměření na lední hokej. Od třetího ročníku jsou vždy do jedné třídy přijímáni žáci talentovaní na lední hokej. Tyto třídy mají na II. stupni rozšířenou výuku tělesné výchovy a škola spolupracuje s trenéry hokeje HC Keramika Plzeň.

Výuka v 1. - 8. ročníku se řídí učebními plány a učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, v 9. ročníku učebními dokumenty čj. 18 730/91-20.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání na I. stupni základní školy

Časová dotace učebních předmětů I. stupně ve školním roce 1999/2000 odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků (časově tematické plány) bylo provedeno formálně. Nedostatkem je nezpracování dodatků obsažených v dokumentu „Úpravy a doplňky základní pedagogické dokumentace vzdělávacího programu Základní škola“ čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998. Bylo zjištěno, že v 5. ročnících není v třídních knihách zapisována složka českého jazyka - psaní a tato složka není obsažena ani v tematických plánech. Tím dochází k neplnění učebních osnov předmětu český jazyk a současně k porušení § 39 odst. (1) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Sledované vyučovací hodiny byly pečlivě připravené (stavba hodiny, návaznost na minulé učivo, příprava na tabuli). Stanovené výukové cíle byly v souladu s učebními osnovami kromě výuky matematiky ve 2. ročníku (automatizace násobilky 2 a vyvozování násobilky 3).

Výuka na I. stupni je plně zabezpečena odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Všechny učebny, ve kterých výuka probíhala, byly čisté, světlé a dostatečně prostorné, vybavené novým nábytkem. Žákovské stolky a lavice velikostí odpovídaly vzrůstu žáků. Výzdoba byla provedena převážně žakovskými pracemi. Prostředí působilo estetickým dojmem a klima bylo pro učení příznivé. Psychohygienické zásady byly dodržovány.

Metodická stavba hodin byla dobře volena, členění výuky zajišťovalo efektivní využití vyučovacího času. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku a možnostem žáků. Učitelky střídaly metody a formy práce tak, že žáci byli v průběhu vyučování dostatečně motivováni a aktivizováni. Učební látka byla dostatečně procvičována a upevňována. Znalosti a dovednosti žáků byly na velmi dobré úrovni. V části výuky byly využívány i skupinové a kooperativní techniky učení.

Výukou nenásilně prolínala vstupní i průběžná motivace, která byla přizpůsobena cíli i obsahu vyučování a věku žáků. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní, spravedlivé a učitelkamdůvodněné. Učitelky sledovaly, v jaké míře a kvalitě si žák osvojuje poznatky a dovednosti i jak dovedede získané poznatky a dovednosti používat. Výrazně převládalo pozitivní hodnocení.

Vztahy mezi žáky a učitelkami byly založeny na vzájemné důvěře, učitelky respektovaly osobnost žáka. Mezi žáky převažovaly kamarádské vztahy, což posilovalo příjemnou pracovní atmosféru. Prostředí a klima bylo pro učení velmi příznivé. Žáci byli pozorní, soustředění a dostatečně aktivní.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných hodinách na I. stupni obsahovala výraznou převahu pozitiv.

Cizí jazyky: jazyk anglický, jazyk německý

Výuka probíhala zpravidla v jazykových učebnách, které byly pro výuku podnětně vyzdobené a vybavené základní didaktickou technikou a pomůckami (mapy, slovníky). Učebny nejsou vzhledem k počtu žáků dostatečně prostorné a neumožňují uplatňování netradičních forem práce ve výuce. Židle v jazykové učebně pro výuku německého jazyka neodpovídaly velikostí vzrůstu žáků. Žáci v některých třídách II. stupně používali místo učebnic anglického jazyka kopírované texty.

Po personální stránce byla výuka zajištěna převážně učiteli bez odborné způsobilosti ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., v jednom případě i bez pedagogické způsobilosti. Časové tematické plány měli učitelé zpracované podle používaných učebnic. Plány tak netvořily kontinuální celek stanovený učebními osnovami. Z kontroly tematických plánů a z hospitační činnosti vyplynulo, že plánování výuky anglického jazyka vyžaduje zavedení podstatně účinnějších koordinačních mechanismů mezi učiteli tohoto předmětu. Časová dotace předmětů byla v souladu s učebním plánem školy.

Aktuální příprava učitelů na výuku byla velmi dobrá. Stanovené výukové cíle byly svým obsahem v souladu s učebními osnovami a náročností odpovídaly jazykové úrovni žáků. Vyznačovaly se funkčním výběrem učiva, ale jeho metodické zpracování nebylo vždy pro žáky přitažlivé. Převládal frontální způsob výuky, někdy doplňovaný i jinými organizačními formami (párovou, samostatnou, skupinovou). K navození cizojazyčné atmosféry v úvodních fázích výuky učitelé uplatňovali promyšlenou vstupní motivaci. Metody prezentace a procvičování nového učiva byly podřízeny aktuálnímu stavu třídy (množství a obtížnost aplikačních příkladů, uplatnění úsudkových postupů, typy cvičení). Opakování bylo vedeno účelně a v nových kontextech, v některých případech navíc zajímavě s využitím aktivizujících metod (didaktické

hry, inscenační metody).

V části výuky byl žákům dán dostatečný prostor i pro nácvik komunikativních řečových dovedností, hovořili na podkladě vytvořených přirozených řečových situací a vizuálních stimulů. Na celkovou úroveň cizojazyčné atmosféry ve výuce mělo negativní dopad časté a neopodstatněné střídání cizího a mateřského jazyka ze strany učitelů. Uvědomelou spolupráci žáků s učitelem snižovalo nedostatečné zpětnovazební propojení. Učitelé nezajišťovali průběžně hodnotící shrnutí jednotlivých fází výuky, posouzení výsledků učení žáků.

Ve výuce byly v souladu se stanovenými cíli využity didaktické materiály a auditivní technika. V průběhu vyučovacího procesu byli žáci motivováni především přiměřenou pestrostí výuky po stránce obsahové. Verbálně byli povzbuzováni zřídka. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli byla velmi dobrá.

Sledovaná výuka cizích jazyků byla hodnocena jako dobrá.

Český jazyk

Tematické plány a výuka odpovídaly učebním osnovám zvoleného vzdělávacího programu. V ojedinělých případech nebyly pro plnění učebních osnov literatury zvoleny vhodné texty pro příslušnou věkovou kategorii. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla promyšlená, pečlivá.

Výuka českého jazyka byla zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými učiteli ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. Začínající učitelé jsou výborně vedeni učitelem s dlouholetou praxí a vynikajícími odbornými i metodickými znalostmi a dovednostmi, který je zároveň garantem předmětu. Vzhledem k tomu i díky pedagogickým schopnostem učitelů, je výuka českého jazyka vyrovnaná a kvalitní.

Materiální podmínky výuky jsou dobré, k dispozici je odborná i slovníková literatura, kterou učitelé doplňují o vlastní materiály nebo výpůjčky z knihovny a videotéky Pedagogického centra Plzeň. Náznorné pomůcky byly ve sledovaných hodinách vhodně využívány. Výuka probíhala v prostorných světlých učebnách, byla zajímavá a pestrá. Psychohygienické zásady byly dodržovány.

Prezentace učiva byla volbou metod přiměřená věku žáků, byla srozumitelná a zajímavá, žáci byli k práci nápáditě a vhodně motivováni. Pochopení učiva bylo ověřováno cvičeními, jednotlivé jevy byly dány do souvislostí, odůvodňovány. Učitelé dbali na gramatickou správnost a přesnost formulací žáků. Často docházelo k aplikaci učiva na příkladech, byly využívány mezipředmětové vztahy, samostatná práce žáků, navazovalo se na již získané znalosti a dovednosti. Vyučování slohu bylo většinou kreativní a činnostně pojaté. V jednom případě bylo pouhým výkladem bez většího zapojení žáků. Výuka českého jazyka a literatury kultivovala žáky po stránce jazykové, ale i citové a morální. Byly rozšiřovány jazykové i všeobecné znalosti žáků. Malá pozornost byla věnována systematickému vytváření komunikativních dovedností.

Žáci velice dobře spolupracovali s učiteli, byli aktivní, ale ne vždy byli vedeni k samostatnému vyvozování závěrů, k aplikaci mluvnických pravidel pro vlastní výstižné vyjadřování. Průběžné hodnocení žáků bylo pozitivní, klasifikace zdůvodněná a žáky akceptovaná. Písemné práce žáků byly pravidelně opravovány učiteli i žáky, jejich klasifikace odpovídala projeveným znalostem a dovednostem. Při výuce byl patrný velice pěkný vztah mezi žáky a učiteli, založený na vzájemném respektování a důvěře.

Výuka českého jazyka měla nadprůměrnou úroveň.

Dějepis

Odborně a pedagogicky způsobilé učitelky (dle vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.) dějepisu byly na hodiny pečlivě připravené, výuka odpovídala požadavkům učebních osnov. Předmět je dobře vybaven názornými pomůckami, které učitelky doplňují vypůjčenými a vlastními materiály. Prostředí, tempo i způsob výuky se zařazením řady motivujících aktivit odpovídaly psychohygienickým potřebám žáků.

Výuka dějepisu byla zajímavá a přitažlivá obsahem i volbou metod a forem práce. Učivo bylo většinou vyvozováno za pomoci žáků. Vhodně byly využity učebnice, mapy obrazové materiály, další odborná literatura, referáty žáků, videonahrávka i různé druhy umění (beletrie, malířství, hudba). Žáci se učili metodu získávání poznatků, srovnávali, hledali souvislosti. Projevovali velmi dobré znalosti a především zájem o předmět. Až na výjimky byli žáci aktivizováni, byla rozvíjena jejich schopnost historicky myslet v příčinných souvislostech, argumentovat. Velmi dobře interpretovali historický text i obrazové dokumenty. Videonahrávka byla použita pouze jako ilustrace a nebyla společně s žáky náležitě vyhodnocena vzhledem k probíranému učivu. Během výuky bylo sledováno pochopení učiva i v širších souvislostech. Ojedinele byl výklad postaven na osobnosti učitele a žáci byli pouze pasivními posluchači zajímavého výkladu, který jim byl vzorem po stránce jazykové i odborné. Průběžně byli žáci motivováni a převládalo pozitivní hodnocení. Vstřícný vztah vyučujících k žákům a naopak vytvářel v hodinách příjemnou atmosféru.

Výuka dějepisu vykazovala výraznou převahu pozitiv.

Fyzika

Časová dotace předmětu odpovídala schválenému vzdělávacímu programu. Plánování učiva je vzhledem k platným učební dokumentům zcela formální a nevyhovující. Předložené tematické plány většinou obsahovaly pouze obecné názvy tematických celků s uvedením data, do kdy budou probrány bez bližší specifikace jejich obsahu. V několika případech se stejná nebo podobná témata opakují v jiném ročníku, v 9. ročníku tak např. došlo k duplicitní výuce učiva optiky ze 7. ročníku. Příprava výuky i stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání. Ve sledovaných hodinách však nebyly důsledně plněny.

Předmět je vyučován učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. a dlouholetou pedagogickou praxí. Odbornou kvalitu výuky snižovaly drobné nepřesnosti ve vyjadřování a formulacích vyučujícího. Dostatečně prostorné kmenové učebny a odborná učebna fyziky a chemie jsou účelně a vhodně vybaveny. Psychohygienické podmínky výuky ve více případech zhoršovalo zařazování jednotvárné činnosti (zdlouhavý výklad, dlouhé jednotvárné opakování a počítání). Všichni žáci měli k dispozici učebnice a sbírky příkladů. Vybavení kabinetu má průměrnou úroveň, převažují pomůcky pro žákovské pokusy.

Sledované vyučovací jednotky měly rozdílnou, celkově spíše podprůměrnou úroveň účelnosti a vhodnosti organizace výuky a použitých forem a metod práce. V úvodu stanovené cíle nebyly většinou splněny pro nevhodné členění hodin a nižší efektivitu využívání vyučovacího času. Procvičování látky (počítání příkladů) bylo většinou zdlouhavým málo přínosným mechanickým dosazováním hodnot do rovnic s minimální motivací. Ve všech hodinách byla velká pozornost věnována převádění násobků jednotek. U nižších ročníků bylo důsledně dbáno na úpravu a dodržování dohodnutých pravidel při zápisech a postupu řešení příkladů. Mezi pozitiva rovněž patřilo využívání návodných a problémových otázek, vedení k logickému vyvozování závěrů sledovaných jevů, kontrola práce žáků a kontrola vedení sešitů. Skupinové práce žáků bylo vhodně využito při opakování probraného tematického celku.

Hodnocení i klasifikace žáků odpovídalo znalostem i dosaženým výsledkům. Často byli žáci

zejména nižších ročníků chváleni. Motivačních prvků bylo využíváno při frontálním opakování učiva a při výkladu nové látky. Vhodná motivace zpravidla chyběla při řešení slovních úloh a počítání příkladů.

Žáci respektovali dohodnutá pravidla jednání, a to i v případech jednotvárné nezáživné a zdouhavé činnosti. Z přístupu vyučujícího k žákům bylo patrné respektování jejich osobnosti, byl vytvářen prostor pro diskusi, žáci měli možnost vyjádřit svůj názor. K rozvoji komunikativních dovedností byli žáci vedeni formulováním obsahově správných vět v odpovědích. Verbální i neverbální komunikace učitele byla dobrá. Pro zvýšení zájmu žáků o předmět chybělo využívání promyšlenější stavby hodin a jejich důslednější motivace.

Fyzika byla vyučována na průměrné úrovni, s citelně slabými místy zejména v plánování výuky a v organizaci hodin.

Matematika

Sledovaná výuka předmětu matematika probíhala v souladu s učebními osnovami. Učitelé měli obsah učiva zpracován do tematických plánů, na výuku byli velmi dobře připraveni. Všichni vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.

Výuka matematiky probíhala v kmenových učebnách. Estetické prostředí těchto tříd mělo velmi dobrou úroveň, učebny byly čisté, vybavené novým nábytkem.

Ve sledované výuce byly stanovené vzdělávací cíle splněny. Žáci byli vhodně volenými otázkami vedeni k logickému vyvozování závěrů. Ve většině hodin byla patrná vstupní i průběžná motivace. Učivo bylo systematicky upevňováno se zajištěním návaznosti i zpětné vazby. Cíleně byly rozšiřovány všeobecné znalosti žáků, pozornost byla věnována aplikaci učiva na příkladech z praxe. Členění hodin bylo promyšlené, při výkladu nového učiva bylo respektováno pracovní tempo žáků. Náplň výuky byla podřízena dosažení určeného vzdělávacího cíle a sledovala u žáků nácvik přesnosti, matematického vyjadřování, procvičování paměti i představitosti. Organizace hodin umožňovala často zařazovat samostatnou práci žáků. Učebnice byly využívány účelně.

Psychohygienické podmínky výuky byly dodržovány. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a bylo vyučujícími zdůvodňováno. Vztah učitelů a žáků měl charakter vzájemného respektování, který pozitivně ovlivňoval vytvořenou přátelskou atmosféru. Při namátkové kontrole školních sešitů i čtvrtletních písemných prací bylo zjištěno, že mají velmi dobrou obsahovou i grafickou úroveň. Ke kvalitě výchovně-vzdělávacího procesu přispívá i jedna dělená hodina tohoto předmětu v každém ročníku a zavedení nepovinného předmětu cvičení z matematiky v devátém ročníku.

Výuka matematiky byla velmi dobrá.

Občanská výchova

Pro výuku mají učitelé zpracované časově tematické plány, jsou však formální a málo funkční. Vzhledem k plánům a k zápisům v třídních knihách s nízkou vypovídací hodnotou nelze vždy jednoznačně určit rozdělení učiva do jednotlivých ročníků i konkrétní návaznost učiva.

Výuka je zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými učiteli. Učitelé mají k dispozici různé učebnice, žáci mají texty k občanské výchově. Základní pomůcky jsou ve škole, další potřebné materiály získávají učitelé z vlastních zdrojů. Psychohygienické zásady byly v hodinách dodržovány, pouze delší čtení úryvku vedlo k větší únavě žáků.

Ve výuce občanské výchovy byla upřednostňována nauková stránka předmětu před výchovnou. Výuka nevycházela z prožitku žáků a neumožňovala jim vyjadřovat své názory a postoje. Proto byla komunikace často jednosměrná. Většinou chyběl nápad, jak žáky

aktivizovat, přimět je k formování vlastních názorů, k schopnosti obhájit je, k diskusi nad problémy probíraného tématu. Výchovné využití učiva bylo formulováno učitelem.

Tradičním způsobem výuky byl splněn vzdělávací cíl, výchovná část byla pouze proklamována a nemohla tak žáky účinněji ovlivnit. Žáci spolupracovali s učiteli a dobře plnili zadané úkoly. Hodnocení žáků bylo objektivní a žáci byli motivováni pozitivním hodnocením. Patrný byl vztah důvěry mezi učiteli a žáky, učitelé respektovali osobnost žáků.

Výuka občanské výchovy byla dobrá.

Přírodovědné předměty - přírodopis, chemie

Sledovaná výuka přírodovědných předmětů probíhala v souladu s učebními osnovami. Vyučující měli obsah učiva zpracován do tematických plánů, časový rozpis učiva byl dodržován.

Přírodopis je vyučován učiteli bez odborné způsobilosti, výuka chemie je zajištěna učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, protože odborná učebna přírodovědných předmětů byla v době inspekce v havarijním stavu v důsledku vzniklé poruchy vodovodního řádu.

Výuka přírodovědných předmětů byla nápaditá s častým střídáním žákovských činností. Žáci byli vedeni k samostatnému logickému vyvozování závěrů. Vyučující vhodně využívali názorné didaktické pomůcky - obrazy, přírodniny, modely. Žáci měli dostatečný prostor pro vyjadřování vlastního názoru a uplatnění svých poznatků a vědomostí. Jasně stanovené cíle a organizace výuky umožňovaly efektivní využití vyučovacího času. Žáci projevovali o učivo zájem, byli přiměřeně aktivní a dobře s učiteli spolupracovali.

Ověřování získaných vědomostí bylo prováděno frontálním opakováním, v některých hodinách zkoušením. Hodnocení výkonů žáků bylo objektivní a učiteli zdůvodněné.

Ve všech sledovaných hodinách byl patrný pěkný vztah mezi učiteli a žáky, založený na vzájemné důvěře a toleranci.

Sledovaná výuka přírodovědných předmětů vykazovala výraznou převahu pozitiv, byla hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Pro výuku mají vyučující zpracované tematické plány, které jsou obsahem v souladu s učebními osnovami. Ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy není plněn učební plán v předmětu tělesná výchova. Jsou vyučovány 4 hodiny, plán požaduje 5 hodin, tím je porušen § 39 odstavec (1) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Předmět je vyučován učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.

Od roku 1973 jsou pro zajištění výchovy žáků se zaměřením na lední hokej ustanoveny na této škole sportovní třídy. Pro optimální součinnost mezi školou a hokejovým klubem HC Keramika Plzeň byla po vzájemné dohodě uzavřena smlouva o spolupráci.

Plánování a příprava výuky jednotlivých vyučovacích hodin odpovídají časovému rozvržení učiva v tematických plánech. Cíle výuky odpovídají standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd. V hodinách, o které je rozšířena tělesná výchova, je zařazován relaxační, kondiční všeobecně rozvíjející a doplňkový program s ohledem na sportovní hokejový trénink. Za organizaci tohoto programu je odpovědný příslušný učitel tělesné výchovy a jeho obsah je konzultován s trenéry sportovních tříd.

Sledovaná výuka probíhala v prostorné tělocvičně velmi dobře vybavené potřebným náradím. Pro výuku některých sportovních her a disciplin lehké atletiky je využíváno mimořádně kvalitní

sportoviště umístěné v těsné blízkosti školy s topflexovým povrchem. Kabinet tělesné výchovy je velmi dobře vybaven potřebnými učebními pomůckami a ty jsou ve výuce maximálně využívány. Hygienické podmínky v tělocvičně byly na velmi dobré úrovni. Členění hodin odpovídalo psychohygienickým zásadám, tempo výuky bylo přiměřené a dostatečný čas byl věnován také relaxaci.

V průběhu výuky převažovala účelná organizace, metodické postupy jednotlivých činností byly vhodně řazeny. Respektovány byly zásady názornosti a přiměřenosti. Efektivita vyučovacího procesu byla vysoká.

V hodnocení žáků byly respektovány individuální dispozice žáků a byla oceňována jejich snaha i pokrok ve výkonech. Osobnost žáka byla respektována a byli vedeni k vzájemné spolupráci. Vztah k tělesné výchově žáků je dále rozvíjen v nepovinném předmětu pohybové a sportovní aktivity.

Výuka předmětu tělesná výchova byla velmi dobrá.

Výtvarná výchova

Sledovaná výuka probíhala většinou v odborné učebně, která je pro předmět účelně a moderně vybavená. Po personální stránce byla zajištěna učitelem bez odborné způsobilosti ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb. Výuka svým obsahem a cíli odpovídala učebním osnovám.

Organizační struktura všech vyučovacích jednotek byla klasická (vysvětlení úkolu, samostatná práce, hodnocení). Výtvarné činnosti žáků byly navozeny výkladem, který byl převážně přiměřeně dlouhý a dostatečně motivoval následnou činnost žáků. Zvolené náměty byly pro žáky přitažlivé a blízké jejich věku (známí ilustrátoři). Pro názornost bylo využito demonstrace ilustrací i čtení úryvku z knížky.

Při výtvarných činnostech učitel přihlížel k individuálním schopnostem jednotlivých žáků, kladl důraz na žákovo vlastní uspokojení z práce. Bylo respektováno odlišné pracovní tempo žáků. Míra osvojení požadovaných kreslířských dovedností odpovídala stupni výtvarné vyspělosti žáků.

V případě jednohodinové časové dotace předmětu musela být práce rozfázována do dvou vyučovacích jednotek, což žákům neumožňovalo ucelený citový prožitek. Organizační práce na začátku a na konci vyučování probíhaly ekonomicky.

Při hodnocení učitel preferoval osobitost řešení úkolu a podíl tvořivého přístupu. Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učitelem byla zpravidla velmi dobrá.

Úroveň výuky ve výtvarné výchově byla hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Hodinové dotace předmětu odpovídají schváleným učebními dokumentům. Stavba hodin byla dobře promyšlená, probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami a tematickým plánem vyučující. Vyučující zeměpisu jsou pro výuku odborně a pedagogicky způsobilé ve smyslu vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., výuku vedli odborně i metodicky velmi dobře. Učebna pro výuku zeměpisu je vybavena základními didaktickými pomůckami - video, diaprojektor, soupravy nástěnných map, „slepé“ magnetické mapy, globy a atlasy.

Ve výuce převažovala metoda výkladu formou řízeného rozhovoru, střídaná prací žáků ve skupinách a samostatnou prací s mapou. Žáci byli vhodně volenými otázkami vedeni k logickému vyvozování závěrů. V naprosté většině hodin byla patrná vstupní i průběžná motivace žáků. Nové učivo bylo vyvozováno na základě již získaných vědomostí a poznatků

žáků. Výuka byla názorná, vyučující i žáci pracovali s učebními pomůckami a učebnicemi. V hodinách byl vytvořen dostatečný prostor pro samostatnou práci žáků. Formou diskuse byly přiměřeně rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků a vyučující bylo dbáno na správnost odpovědí nejen po stránce odborné, ale i jazykové. Hodnocení žáků při opakování a zkoušení bylo objektivní a učiteli zdůvodněné.

Žáci byli slušní a ukáznění, vyučující je jimi plně respektována pro svůj klidný a nekonfliktní přístup. Hodiny probíhaly v aktivní pracovní atmosféře.

Úroveň sledované výuky zeměpisu byla velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování výuky jednotlivých předmětů formou časově tematických plánů mělo v několika předmětech nedostatky (chybějící jedna složka předmětu, duplicita, nezajištění kontinuity), plány byly často formální a málo funkční. Bezprostřední příprava na výuku však byla ve všech předmětech pečlivá, promyšlená, v souladu s osnovami, často nápaditá. Plánování a příprava výuky měly nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré.

V organizaci, formách a metodách výuky, v motivaci, hodnocení, interakci a komunikaci výrazně převažovala pozitiva.

Celkové hodnocení kvality vzdělávání bylo velmi dobré.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobá koncepce vychází z podmínek školy. Počítá s využitím pomůcek, prostorových možností a sportovního zázemí vytvořených rozsáhlou rekonstrukcí školy. Se zaměřením školy na sportovní třídy ledního hokeje se počítá i do budoucna stejně jako s rozšiřováním nabídky zájmové činnosti mimo rámec vyučování.

Koncepce projednaná s učiteli a Radou školy je rozpracovaná do ročních plánů. Plnění cílů je vedením školy sledováno, na základě analýzy jsou stanoveny další úkoly a opatření. Pro školní rok 1999/2000 byly zpracovány Podklady pro pedagogickou a řídicí činnost školy, protože se změnily faktory ovlivňující práci školy (např. integrace 10 nových pedagogů, 75. výročí školy, práce s negativními projevy chování žáků aj.). Ve výborně zpracovaném materiálu jsou stanoveny prostředky k dosažení stanovených cílů, zodpovědné osoby, termíny.

Roční plán obsahuje výchovné a vzdělávací cíle, časový harmonogram porad, schůzí a školních akcí. Jsou stanoveny termíny a zodpovědné osoby, zároveň jsou plánovány i kontroly plnění úkolů. Pracovníci školy participují na plánování, jejich připomínky jsou zohledňovány a podněty do plánů zapracovány.

Pedagogické rady jsou plánovány s pevným termínem a programem, pracovníci školy se na jednání připravují. Pravidelně se zařazují zprávy vedoucích metodických zařízení, výchovné poradkyně, vedoucí vychovatelky školní družiny, metodičky Zdravého životního stylu.

Výuka v 1. - 8. ročníku se řídí učebními plány a učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, v 9. ročníku učebními dokumenty čj. 18 730/91-20. V 6. - 8. ročníku není vyučován povinný předmět rodinná výchova. V 6. - 8. ročníku (třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy) je týdenní dotace pro tělesnou výchovu krácena o 1 hodinu. V VIII. B je vyučován volitelný předmět zdravotní tělesná výchova (2 hodiny), který ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy není možné zavádět. Celková týdenní dotace ve třídách

s rozšířenou výukou tělesné výchovy je v 6. ročníku překročena o 2 hodiny, v 7. a 8. ročníku o 1 hodinu. Výše uvedené nedostatky v předloženém učebním plánu pro školní rok 1999/2000 jsou porušením § 39 odst. (1) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Žákům se specifickými poruchami učení je věnována příslušnými učiteli individuální péče, která je konzultována s výchovnou poradkyní.

Nabídku volitelných předmětů pro rok 1999/2000 tvořily Zdravotní tělesná výchova a Domácnost, nepovinných předmětů Sborový zpěv, Pohybové a sportovní aktivity, Cvičení z matematiky, Cvičení z českého jazyka.

Plánování je prováděno na základě analýzy, je zpracováno do uceleného systému. Nedostatkem je nesprávně stanovený učební plán, proto je plánování hodnoceno jako dobré, negativa a pozitiva v rovnováze.

Organizování

Organizační řád je velmi dobře a přehledně zpracovaný. Užší vedení školy tvoří ředitel školy, zástupce ředitele školy, tajemnice, školník a vedoucí školní jídelny. Rozšířené vedení tvoří další pověření pracovníci školy tj. vedoucí sekcí a výchovný poradce. Pracovní povinnosti jsou písemně stanoveny, jsou stručné, jasné, podepsány příslušným pracovníkem.

Režim školy pro učitele a žáky pro školní rok 1999/2000 byl projednán a následně schválen pedagogickou radou 1. 9. 1999. Stanoví jasné a přehledně veškeré povinnosti učitelů, zvlášť jsou uvedeny další povinnosti třídního učitele. Režim školy pro žáky formuluje povinnosti i práva žáků, mají např. právo uplatňovat své připomínky k Režimu prostřednictvím Žákovské rady školy, která se skládá ze dvou zástupců tříd od 5. ročníku

Pedagogické rady se konají 5x ročně, vedle klasifikačních porad je jedna z porad věnována hodnocení práce. Zápisy z pedagogických rad jsou řádně vedeny. Organizační porady se konají dle potřeby, nejméně 2x měsíčně.

Vedení školy se 1x týdně zabývá nejaktuálnějšími záležitostmi. Rozšířené vedení školy se schází především před pedagogickými radami nebo k řešení specifických problémů. Vzhledem k zaměření školy na lední hokej se 1x týdně koná porada ředitele školy a vedoucího trenéra, 1x měsíčně porada ředitele školy a vedoucího trenéra s ostatními trenéry a třídními učiteli příslušných tříd. Výchovou žáků sportovních tříd se zabývá 2x ročně porada všech pedagogických pracovníků školy a trenérů HC Keramika pracujících se žáky školy.

Členové metodických zařízení pro I. stupeň, společenskovední předměty, přírodovědné předměty, výchovy a školní družinu mají stanovené povinnosti (např. zpracování tematických plánů v souladu s učebními osnovami). Inspekční činností bylo zjištěno nedůsledné plnění těchto povinností (viz kapitoly Hodnocení kvality vzdělávání a Kontrolní mechanismy).

Ze všech jednání jsou vedeny zápisy. Veškeré důležité informace jsou vyvěšeny na nástěnce ve sborovně školy, zde jsou i týdenní plány s nejdůležitějšími úkoly příslušného týdne, s termíny a zodpovědnými osobami. Bývá zde i připomínka blížících se termínů a nechybí ani případné blahopřání kolegům. Vedení školy je v každodenním kontaktu s pracovníky školy, je otevřené jejich názorům. Aktuální problémy se řeší operativně a v co nejkratším termínu jsou přijímána příslušná opatření.

Rodiče získávají informace o prospěchu a chování svých dětí z notýsků (1. - 3. ročník) a žákovských knížek (3. - 9. ročník). Třídní aktivity se konají 2x ročně, konzultace s rodiči 1x měsíčně. Škola je rodičům otevřená, mohou přijít do školy po dohodě s učiteli kdykoliv.

Se školou velmi dobře spolupracuje Rada školy, která se schází 5x ročně.

Žákům slouží pro jejich výměnu informací nástěnka ve vestibulu školy. Informace školy získávají žáci především od třídních učitelů (1x měsíčně třídnické hodiny). Několikaletou

tradici má Žákovská rada s pravomocí jednat o záležitostech žáků s ředitelem školy.

Informační systém je propracovaný, funkční.

Škola se prezentuje na veřejnosti zejména pravidelnými a úspěšnými školními akademii. Výborné výsledky škola dosahuje ve sportovních soutěžích, ale účastní se i dalších soutěží a olympiád organizovaných pro žáky škol. Úspěšné jsou dětské soubory opakovaně navštěvující se svým programem Domov důchodců Lochotín.

Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 obsahuje všechny požadované náležitosti § 17e (2) zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Navíc obsahuje Hodnocení hlavních úkolů práce školy ve školním roce 1998/1999, které je pravdivým kritickým sebehodnocením. Obsah Výroční zprávy je v souladu se zjištěnými skutečnostmi.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy, informační systém je funkční. Vedení školy je otevřené názorům a připomínkám pracovníků školy, rodičů a žáků i dalších partnerů. Kvalita organizačního uspořádání školy a informačních systémů je velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Styl řízení školy je výrazně demokratický, nedůslednou kontrolou v oblasti plánování však umožňuje některým pracovníkům přílišnou volnost v přístupu k plnění povinností. Pověření pracovníci se mohou tvořivě podílet na nižších stupních řízení a využívat možností vlastního rozhodování.

Vedení školy se snaží získat své podřízené k tvořivému plnění koncepčních cílů i běžných pracovních úkolů v příjemné přátelské a otevřené atmosféře. Pravidelně se konají schůzky pedagogických pracovníků (zvláště pro I. a II. stupeň) ke konzultování zásadních problémů. Jejich okruh je předem stanoven, cílem je dojít k závěrům a řešení. V případě potřeby se setkávají učitelé s vedením školy k diskusi nad aktuálními problémy i v menším počtu jednáních.

Vedení školy věnuje zvláštní pozornost začínajícím učitelům, kteří vedle uvádějících učitelů spolupracují i s garanty předmětu. Na samostatných pracovních schůzkách se setkávají také s vedením školy, které pomáhá řešit jejich problémy související s výchovou a vzděláváním i plněním dalších úkolů. Začínající učitelé byli při vedení výuky během inspekce většinou úspěšní, bylo evidentní, že jsou svými spolupracovníky a vedením velmi dobře přijímáni.

Další vzdělávání učitelů je plánované a vychází především z nabídky Pedagogického centra Plzeň. Učitelé využívají sbírek Pedagogického centra k výpůjčkám knih a videonahrávek pro výuku.

Kritéria hodnocení všech pracovníků školy jsou podrobně zpracována podle skupin vzhledem k náplni práce, všichni pracovníci byli s nimi prokazatelně seznámeni. K jednotlivým kritériím je stanoveno maximální bodové ohodnocení, podrobnější konkrétní výčet kritérií je stanoven pro pedagogické pracovníky. Přehledná evidence umožňuje okamžitě doložit podklady pro výši nadtarifní mzdové složky při pravidelném hodnocení pracovníků. Hodnocení práce celé školy je prováděno na zvláštní pedagogické radě.

Vedení školy podporuje osobní rozvoj pracovníků školy, vede je ke spoluzodpovědnosti, k uplatnění tvořivosti, svým způsobem jednání se snaží udržovat příjemnou pracovní atmosféru a přátelské vztahy mezi pracovníky školy. Vedení a motivování pracovníků bylo hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém je plánovaný, obsahuje téma kontroly, formu, jméno kontrolovaného

a záznam o plnění. Výsledky kontrol jsou evidovány a využívány při hodnocení pracovníků.

Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je prováděna plánovanou hospitační činností se stanovenými cíli. Hospitace prováděná několika způsoby (např. ohlášená, neohlášená, s dílčími cíli, následná) stanoví závěry a opatření projednává s vyučujícími. Plnění opatření je kontrolováno při následné hospitaci. Kontrolní systém je promyšlený, v kontrole plnění úkolů je ale prováděn nedůsledně. Nedostatky byly zjištěny v kontrole plnění úkolů metodických zařízení (zpracování tematických plánů v souladu s osnovami), v oblasti plánování práce učitelů (tematické plány např. I. stupeň, anglický jazyk, fyzika, občanská výchova) a v kontrole plnění osnov (chyběla výuka psaní v 5. ročníku).

Kontrola provozu a hospodaření je průběžně prováděna.

Kontrolní systém je propracovaný, ale nedůsledně uplatňovaný, v kontrole plnění osnov nedostatečně účinný. Kontrolní mechanismy vykazují negativa a pozitiva v rovnováze.

Hodnocení kvality řízení

Systém řízení školy je promyšlený, formálně kvalitně zpracovaný. Nedostatky byly zjištěny v plánování výchovně- vzdělávacího procesu a v malé účinnosti kontroly této oblasti.

Kvalita řízení vykazuje pozitiva a negativa v rovnováze.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Při inspekční činnosti bylo zjištěno další porušení obecně závazných právních předpisů:

- § 2 odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole - v názvu školy uvedeném v Rozhodnutí Školského úřadu Plzeň-město je nesprávně uváděno označení školy číslem, chybí název sídla v prvním pádě, název ulice a číslo hlavní školní budovy.
- § 2 odst. 3 zákona ČNR č. 3/1993 Sb. ve znění zákona č. 154/1998 Sb., o státních symbolech České republiky - je použit nesprávný tvar malého státního znaku na kulatém razítku.
- Názvy školy na kulatém a hranatém razítku nejsou shodné a nejsou v souladu ani s názvem školy uvedeným v Rozhodnutí Školského úřadu Plzeň-město.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

Rozhodnutí Školského úřadu Plzeň o zařazení do sítě škol č.j. 1490/95/45-8-01 z 19. 3. 1996

Udělení čestného titulu Benešova škola MŠMT ČR ze dne 6. 11. 1990

Učební plán, Povinná dokumentace školy

Organizační řád ze dne 1. 9. 1997, Rozdělení funkcí a úkolů , Zápisy metodických zařízení

Hodnocení plnění vytčených cílů v práci školy do roku 1998

Výroční zpráva 9. základní školy za školní rok 1998/1999

Podklady pro pedagogickou a řídicí práci školy ve školním roce 1999/2000

Organizace školy pro školní rok 1999/2000 s harmonogramem schůzí a porad

Režim školy pro učitele a žáky pro školní rok 1999/2000

Hospitační záznamy vedení školy, Kritéria hodnocení pracovníků

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Vyrovnaná kvalitní úroveň v organizaci, metodách a formách výuky.
- Promyšlená organizační struktura umožňující účinné řízení školy.
- Demokratický styl jednání s lidmi, přenesení zodpovědnosti na nižší články řízení.
- Prostor pro aktivitu a iniciativu pracovníků i žáků.
- Účinná pomoc začínajícím učitelům.
- Schopnost kritického sebehodnocení ve Výroční zprávě i během komplexní inspekce.
- Příznivé klima pro výuku i vztahy na pracovišti.
- Estetické a podnětné prostředí školy.
- Společenské chování žáků a slušné vystupování.

Negativa:

- Neplnění učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu v hodinové dotaci předmětů rodinná a tělesná výchova, volitelné předměty - viz Protokol.
- Nedostatky v plánování učitelů v časově tematických plánech - nezpracované dodatky z metodického pokynu MŠMT ČR z roku 1998, nejasné rozdělení učiva do ročníků (fyzika, občanská výchova, anglický jazyk), duplicita (fyzika), postavení plánu pouze dle učebnice bez korekce s učebními osnovami (I. stupeň, částečně český jazyk - literatura), nezařazení složky českého jazyka - psaní v 5. ročníku.
- Nedostatečně účinný kontrolní systém v oblasti plánování a plnění učebních osnov.

Ve škole probíhá výchovně-vzdělávací proces v příjemné atmosféře a v podnětném prostředí na velmi dobré úrovni, pozornost je věnována současným trendům ve vzdělávání, demokratickým přístupům a všestrannému rozvíjení žáků. Celkovou nadprůměrnou kvalitou školy snižují chyby ve stanovení hodinových dotací učebního plánu a ve formálním plánování výuky části předmětů.

Škola byla hodnocena jako velmi dobrá, protože výrazně převažovala pozitiva nad zjištěnými nedostatky.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou využívány efektivně.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jarmila Mrázková	.. Jarmila Mrázková.
Členové týmu	PaedDr. Věra Abelová	...Věra Abelová....
	Ing. Jan Aschenbrenner	...Ing. Jan Aschenbrenner.
	Mgr, Darina Motlíková	...Motlíková..
	Ing. Mgr. Ivan Veselý	...Ing. Veselý.....
	Mgr. Bohuslav Tichý	...Tichý.....

V Plzni dne 29. března 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....31. března 2000.....

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Čestmír Kunz	Čestmír Kunz

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	18. duben 2000	Mgr. Brož
Zřizovatel	18. duben 2000	324/2000
Rada školy	19. duben 2000	327/2000

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
	nejsou	